

end før, tjenstligst anmode det ærede Udvalg om til anden Behandling af Finantsloovforlaget for næste Finantsaar at stille, som fremsat efter Ministeriets Begjæring, følgende Ændringsforslag.

ad § 26. III. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet vedkommende.

ad 2. „Til Undersøgelse af samtlige Mindesmærker fra Fortiden og disses Fredning“ forpgees med ..... 3,000 Kr. til 10,000 Kr.

Kjøbenhavn den 30te December 1880.

S. F. Scavenius.

A. Asmusen.

Til Folkethingets Finantsudvalg.

Forlaget tiltrædes.

Beretningen er saalydende:

Forinden jeg skal have den Ære som sædvanlig at afgive min aarlige Beretning om det Udbytte, der for indværende Finantsaar 1880—81 hidtil er vundet ved Nigsdagens indværende Bevilling med Hensyn til Undersøgelse og Fredning af vore nationale Oldtidsminder omkring i Landet, tør det maaste være mig tilladt at forudstille nogle almindelige Bemærkninger, saameget mere som Direktionen ifølge nogle ifjor ved Finantsloovens 3die Behandling faldne Udtalelser fra den høitærede Ordfører for Finantsudvalget paa Sammes Vegne, har modtaget en Opfordring fra Ministeriet til at søge Fredningsværket fremmet med størst mulig Hurtighed og Kraft. For Direktionen har det været en færlig Glæde at se, med hvilken levende Interesse Nigsdagen her vedblivende omfatter en Sag, som saa at sige overalt i Europa nu staar paa Dagsordenen, uden at man dog endnu i noget Land har kunnet naae til en saa praktisk eller lettere gennemførlig Ordning af Undersøgelserne og Fredningerne som den, der ved Nigsdagens Bevilling alt er bleven truffet i vort Fædreland. Ligesom derfor Direktionen i de senere Aar idelig har maattet yde Dplysninger i denne Retning til Regjeringer og arkæologiske Institutioner i Finland, England, Frankrig, Østerrig, Italien og Grækenland, saaledes har man, hvad de hoslagte Skrifter godtgjøre, dels i England oversat en Beretning herfra, for at den kunde tjene til Veiledning ved Forhandlinger om Fredning af Mindesmærker, udtrykkelig fremhævet Danmarks tidlige og heldige Foranstaltninger i saa Henseende.

Ikke desto mindre kan jeg ikke andet end fuldstændig anerkjende Rigtigheden af Finantsudvalgets høitærede Ordførers Ønske om, at endnu mere omfattende Fredninger her saa hurtigt som muligt maatte kunne bøde paa den sørgelige Ødelæggelse af Fortidsminder, som uuegtelig stadig foregaar. I de otte Aar, som nu ere forløbne, siden Nigsdagen gav sin første extraordnære Bevilling til Undersøgelser og Fredninger, har Direktionen ladet sig det være magtpaaliggende at arbejde saavidt fremad, som de forhaandenværende arkæologiske og kunstneriske Kræfter maatte, indenfor den giuue Bevilling, overhovedet gjøre det muligt. Større og vigtige Strækninger af Landet ere ganske vist behørig assøgte og mangen en interessant Fortidslevning bevaret baade ved Kjøb og frivillig Gave fra Godseieren ned til Husmanden. Men det er en Selvsølge, at disse Undersøgelser og Fredninger, begrænsede som de ere ved de disponible Kræfter og Penge, kun kunne foregaa med en vis Langsomhed, naar de skulle foretages grundigt og med fornøden Sagkundskab i mange og vidstrakte Herreder, og naar de, foruden Oldtidsminderne omkring paa Markerne, tillige skulle omfatte Kirkebygningerne med deres Indhold, som ofte kræve temmelig vidtløftige Beskrivelser og Tegninger. Jeg anser det derfor som Pligt allerede nu at oplyse, at tiltrods for alle Anstrengelser er ifkun en forholdsvis mindre Del af Landet hidtil bleven berejst af de herfra udsendte Undersøgelsekommissioner og af de sagkyndige Skolelærere, hvis kraftige Assistance Direktionen har været saa heldig paa flere Steder at erhverve, og hvis ivrige Medvirkning det skyldes, at mange og betydelige Fredninger ere iværksatte.

Naar det imidlertid er blevet antydet, at man mulig netop ved Hjælp af Præster og Skolelærere vilde hurtigere kunne tilveiebringe en Udsigt over de vigtigste, endnu tilbagestaaende Mindesmærker, som maatte forjenes at fredes, da tør Direktionen, efter de hidtil gjorte Erfaringer, ikke ganske slutte sig til denne Anstuelse. De egentlige Sagkyndiges Antal omkring i Landet er desværre ikke stort, og hvor lidet Værd Beretninger af Ikke-Sagkyndige om Mindesmærkers Betydning have, derpaa indeholde vore Arkiver mangfoldige Beviser. I hvert Tilfælde vilde